

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора сільськогосподарських наук, професора **ЦЕРЕНЮКА Олександра Миколайовича**
на кваліфікаційну наукову працю **РЄЗНІЧЕНКА Володимира Ігоровича**
на тему: **«Підвищення продуктивності свиноматок та поросят-сисунів
за використання сучасних технологічних рішень»**,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Актуальність та доцільність дисертації. Запровадження нових технологічних рішень у виробництво є одним з основних шляхів якнайшвидшого розвитку галузі свинарства. Тому вивчення та дослідження питань підвищення продуктивності свиней за використання сучасних технологічних рішень є актуальним і на часі.

Дисертація присвячена підвищенню продуктивності свиноматок та поросят-сисунів за використання сучасних технологічних рішень в умовах промислової технології галузі свинарства.

Отже, зазначена тематика є актуальною як з наукової, так і з практичної точки зору, сприяє розв'язанню комплексних проблем у технології виробництва та переробки продукції тваринництва.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Аналіз дисертації Резніченка Володимира Ігоровича показав, що автор з належною повнотою охарактеризував досліджувану проблему, сформулював завдання, які було послідовно розв'язано у процесі наукового дослідження.

Дисертантом особисто обґрунтовано, визначено мету й завдання дисертації, опрацьовано спеціальну і наукову літератури за темою дисертації, самостійно виконано основний обсяг експериментальних досліджень, проведено аналіз, узагальнення, статистичну обробку результатів досліджень, інтерпретацію та впровадження одержаних результатів у виробництво, підготовку публікацій.

З матеріалів наукових експериментів та публікацій дисертант використав, за узгодженням зі співавторами, частину спільно одержаних результатів. Вибір напряму, методики досліджень, формування висновків здійснювалися спільно з науковим керівником.

Здобувач чітко сформулював мету дослідження, визначив наукову новизну, теоретичне і практичне її значення, науково описав результати досліджень і на їх основі зробив аргументовані висновки і рекомендації виробництву.

Належний рівень апробації результатів дослідження підтверджується участю здобувача у науково-практичних конференціях міжнародного та всеукраїнського рівнів.

Мова і стиль написання дисертації відповідають необхідним вимогам і є такими, що є зрозумілими в своїй основі і широкому колу освічених читачів і, насамперед, спеціалістам цього профілю науки і практики.

Достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій.

Достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій виконаного дослідження забезпечені комплексною дослідницькою методологією, обґрунтованістю вихідних позицій автора виконаного дослідження, застосуванням комплексу взаємодоповнюваних методів, адекватних предмету, меті та поставленим завданням, об'єктивним аналізом одержаних результатів експериментального дослідження, а також їх всебічною апробацією на науково-практичних заходах, успішним впровадженням результатів науково-дослідної роботи та застосуванням їх в освітній практиці.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в комплексному вивченні питань, направлених на підвищення продуктивності свиней в цеху відтворення та опоросу за рахунок використання функціональних кормових добавок і оптимізації локального обігріву поросят-сисунів в умовах промислової технології виробництва свинини.

Уперше:

- встановлено вплив комплексної кормової добавки «Гепасорбекс» (сорбент мікотоксинів, гепатопротектор) на продуктивність свиноматок різного фізіологічного стану та циклу опоросу за промислової технології утримання свиней;

- виявлено вплив кормової добавки «Гепасорбекс» на елементи поведінки порослих свиноматок за групового утримання.

Дістало подальшого розвитку:

- вивчення ефективності використання різних джерел локального обігріву порослят-сисунів та їх комбінації за принципів енергозбереження;

- дослідження впливу різних джерел локального обігріву та замінників молока на поведінкові реакції порослят-сисунів.

Отримано нові дані щодо відтворювальних якостей свиноматок в період лактації та продуктивності порослят-сисунів в багаточисельних гніздах за використання замінників молока різних виробників.

Розроблено й запропоновано практичну програму підвищення продуктивності свиней в цеху опоросу за використання сучасних технологічних рішень.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації.

Вивчення дисертації та опублікованих наукових праць Резніченка Володимира Ігоровича дає можливість зробити висновок, що публікації автора досить повно відображають основний зміст і положення дисертації, наукову новизну виконаного дослідження, рівень апробації наукових результатів.

Основні положення і результати дисертації викладено у 10 публікаціях, з яких 6 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 4 тези наукових доповідей.

Дисертація викладена на 184 сторінках і включає анотацію, зміст, перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів, вступ, огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень, загальну методику й основні методи досліджень, результати власних досліджень, аналіз та узагальнення результатів досліджень, висновки і пропозиції виробництву, список використаних джерел та додатки. Дисертація проілюстрована 21 таблицею, 32 рисунками і 9 додатками. Список літератури налічує 215 джерел, у тому числі 95 – іноземні видання.

У «ВСТУПІ» здобувач обґрунтував вибір теми досліджень, зазначив зв'язок роботи з науковою тематикою кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві Національного університету біоресурсів і природокористування України, сформулював мету, що корелює з темою та конкретизується деталізованими завданнями, висвітлив новизну та практичну значимість результатів, навів дані про особистий внесок, апробацію розробок та інформацію про кількість публікацій, джерела їх оприлюднення, зазначив структуру та обсяг дисертації.

У першому розділі «ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ЗА ТЕМОЮ ТА ВИБІР НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ» дисертантом розкрито питання стану та тенденцій розвитку свинарства в світі, формування продуктивних ознак свиноматок та поросят-сисунів, інноваційні підходи в організації технологічного процесу в цехах відтворення та опоросу, обґрунтовано досліджувану проблему.

При викладенні розділу відмічається власна думка автора, що свідчить про його обізнаність у технології виробництва свинини, здатність аналізувати складні та суперечливі погляди на методи і способи вирішення проблем.

У другому розділі «ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА Й ОСНОВНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ» послідовно наведено етапи досліджень, у яких використано 242 голови свиноматок різного фізіологічного стану та 1510 голів поросят-сисунів.

Загальна схема досліджень логічна щодо питань, спрямованих на вирішення поставлених завдань. Дослідження проводилися як за класичними методами, так і за сучасними, що визначає елементи новизни.

У третьому розділі «РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ», який складається із 5 підрозділів, повною мірою описано одержані результати з відповідними висновками.

У четвертому розділі «АНАЛІЗ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ» дисертант вдало, послідовно, логічно, обґрунтовано підводить підсумки, порівнюючи їх із даними інших вчених.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ аргументовані, витікають із змісту роботи, відображають її основні положення.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності. Аналіз дисертації та наукових публікацій не виявив фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації чи будь-яких інших порушень принципів академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Вагомість і значущість виконаної дисертації переконливо свідчать про її актуальність, доцільність і теоретичну та практичну цінність, вона логічно структурована, кожен розділ наповнений результатами досліджень, послідовно вони взаємозв'язані, не визивають заперечень і не потребують критичних зауважень.

Водночас, не дивлячись на відзначені досягнення, дисертація не позбавлена певних недоліків та дискусійних положень, тому дозволимо висловити деякі зауваження й побажання:

1. На нашу думку, «Мета досліджень» дуже загальна, бажано було б її конкретизувати.
2. Використання терміну «загальноприйнята методика» є некоректним.
3. На с. 53 у схемі досліджень показник вирівняності відноситься до продуктивних ознак свиноматок, а не до продуктивності поросят.
4. У таблиці 3.4 не вказано, який саме індекс використовували при обрахунку.
5. Пункт 3.2.1 підрозділу 3.2 перенасичений оглядом літератури, для цього в дисертації існують інші розділи.
6. Потребує пояснення, чому в таблиці 2.2 різна кількість досліджуваних тварин, коли у публікації (94), яка розкриває основні матеріали досліджень, зазначено, що тварини були поділені «за принципом аналогів» по 24 голови в кожній групі.
7. Бажано вказати, які саме діючі речовини добавки Гепасорбекс (вітаміни, кислоти чи ін.) вплинули на підвищення продуктивності тварин, та коротко розкрити їх фізіологічний механізм впливу.
8. Перший висновок має декларативний характер і не несе наукової цінності
9. По тексті дисертації зустрічаються стилістичні і орфографічні помилки (с. 4 абзац Підвищення(ю), с. 5 У(В)становлено, с. 26 Вирівне(я)ності гнізд, с. 55 Уволю – Вволю, с. 91 Вирішати – вирішити, с. 107 – біля назви таблиці квадрат, Підлога «гратчаста» чи «щілинна» і таке інше.
10. У розділі «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» низький відсоток кількості джерел за останні 5 років.

Висловлені зауваження і побажання, скоріше, є рекомендаціями для подальшої наукової роботи й не зменшують високої оцінки дослідження Рєзніченка Володимира Ігоровича в цілому, його наукової та практичної значущості.

Загальний висновок. Дисертація на тему: «Підвищення продуктивності свиноматок та поросят-сисунів за використання сучасних технологічних рішень» є завершеним, цілісним, самостійним науковим дослідженням, яке має наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, а її автор Рєзніченко Володимир Ігорович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Офіційний опонент директор Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН, доктор сільськогосподарських наук, професор Олександр ЦЕРЕНЮК